

LOCAL HERO

Ge unga en meningsfull fritid

Ungas idéer värda att utveckla
Japanintresse gav mersmak
En investering för framtiden
Local Hero stärker skyddsfaktorer

10 år med Local Hero

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysnings verksamhet består av två delar; dels undersökningar, analyser och forskning om ANDT-konsumtion och dels spridning och användning av den kunskap vi får. Det gör vi genom utbildningsverksamhet och metodutveckling inom det ANDT-förebyggande området.

Local Hero är en förebyggande metod som CAN arbetat med sedan 2004, vi har alltså 10-årsjubileum i år. Local Hero går ut på att unga ska initiera och genomföra lokala verksamheter och projekt. Under åren har vi genomfört över hundra lokala ungdomsprojekt med cirka ett tusen projektdeltagare. Ännu fler har naturligtvis tagit del av de verksamheter som projekten har resulterat i.

Verksamheten ska bidra till att unga får en meningsfull fritid och att stärka skyddsfaktorerna kring unga, något som är bärande komponenter i framgångsrikt förebyggande arbete enligt preventionsforskningen. Några av de faktorer vi följer upp är om gruppdeltagarna ökar sin riskmedvetenhet kring alkohol, narkotika och tobak under projektets genomförande och om de upplever att det har varit en bra fritidsverksamhet. Vi har mycket bra resultat som ni kan läsa om på sidorna 12–13. Det är mycket positivt att vi kan se en snabb, stor och positiv påverkan av en så enkel och kort intervention som deltagarna får genom Local Hero.

Det är vår förhoppning att du som läser den här tidningen blir nyfiken på Local Hero och kontaktar oss så att vi kan planera ett projekt i din kommun eller ditt län. Eller att du blir inspirerad till aktiviteter som engagerar unga i ditt förebyggande arbete.

Stockholm i augusti 2014

Håkan Leifman
Direktör för CAN

Om Local Hero

Om Local Hero

Local Hero sjösattes i Sverige 2004 med ambitionen att involvera fler unga i det lokala drogförebyggande arbetet. Local Hero vill stärka ungas skyddsfaktorer genom att:

- möjliggöra för unga att själva planera och arrangera alkohol- och drogfria aktiviteter för andra unga
- öka möjligheterna till ungas organisering och en positiv gruppgemenskap
- ge unga möjlighet att diskutera alkohol- och andra droger utan pekpinnar.

Local Hero vänder sig till tonåringar. Metoden kan användas inom olika verksamheter alltifrån skola, fritidsgårdar, organisations- och föreningsliv, fältverksamhet till ren fritidssysselsättning på ungas eget initiativ.

Beroende på hur gruppen ser ut; intressen, ålder, sammansättning och förutsättningar, skräddarsys ett upplägg och innehåll.

Local Heros historia

Idén till Local Hero hämtades från UNODC:s (United Nations Office on Drugs and Crime) arbete inom det globala ungdomsnätverket. Från FN:s sida har man arbetat sedan slutet på 1990-talet på olika sätt med att tillhandahålla metoder och material för att ta vara på ungas idéer och engagemang genom olika lokala drogförebyggande projekt världen över. I Sverige ville man också satsa på detta och 2003 påbörjade Mobilisering mot narkotika (en kommitté inom Socialdepartementet för narkotikapolitisk samordning) arbetet med att kulturanpassa FN:s metoder och arbetssätt utefter Sveriges ungas villkor och förutsättningar och metoden Local Hero växte fram. 2004 fick CAN förfrågan om att samordna arbetet med Local Hero genom projektmedel från Folkhälsomyndigheten. Sedan 2011 är Local Hero en del av CAN:s ordinarie verksamhet.

Vi vill göra det möjligt för kommuner och län att ta tillvara ungas engagemang och uppmärksamma dem som förebilder för andra unga lokala hjältar!

En framgångsfaktor är att det är unga själva som väljer att vara med i Local Hero, att ingen vuxen "prackar på dem" metoden. Däremot kan du som vuxen tipsa dem och hjälpa dem längs vägen.

Ungas idéer värda att utveckla

Mariah och Peter är två av femton processledare för Local Hero. Att vara processledare innebär att man träffar ungdomsgrupper (13–19 år) över hela landet och genomför workshops. Processledarna är unga vuxna med erfarenhet av och ett brinnande intresse för ungdomars delaktighet och engagemang. För att bli processledare genomgår man en utbildning på 2,5 dagar och får bland annat kunskap om ANT-frågor, diskussions- och värderingsövningar, risk- och skyddsfaktorer, konflikthantering och projektplanering.

Local Hero innebär 'empowerment', att ge ungdomar utlopp för sin energi och sitt engagemang. För mig är uppdraget som processledare en energiboost!

Mariah

Mariah jobbar till vardags som projektledare för ungdomsprojekt i nätverket SIT (Samhällsförändring i praktiken). Hon började som processledare våren 2011 och gillar Local Hero för att det ger ungdomar en möjlighet att organisera sig, något som de sedan kan ta med sig till andra delar av livet. Sakfrågorna är förstås viktiga, men det

Mariah gillar bäst är just att få stötta och följa med på ungdomarnas "resa".

– Jag lär mig nya saker och utvecklas som person, och får massor av energi.

Peter kommer ursprungligen från finansbranschen, men ville komma i kontakt med "mjukare värden" och hittade annonsen till processledare för två år sedan. Han upp-

skattar arbetet i Local Hero för att man genom projekten kan göra stora förändringar på väldigt kort tid, här finns inga segdragna förhandlingar.

– Det är otroligt häftigt att få stötta ungdomarna och se drivet som finns för att skapa aktiviteter.

Initiativ från ungdomar själva

Initiativen till projekten kommer från ungdomarna själva, och kanske är det därför det finns så mycket drivkraft, funderar Mariah. Peter instämmer och berättar att ifall ungdomarna upptäcker att något inte är så roligt som de tänkt sig, har de en inreboende passion och drivkraft att komma på något annat.

Local Hero startades i projektform 2004 med ambitionen att involvera unga i drog-förebyggande arbete. Peter och Mariah ser Local Hero som ett nytt och annorlunda sätt att stärka ungdomarnas roll i samhället och ta tillvara deras engagemang.

– Projekten behövs för att ungdomar ska kunna känna att de är bra och att deras idéer är värda att utveckla, säger Mariah.

– Ja, och det är samtidigt viktigt att det finns utrymme för att diskutera frågor kring alkohol och droger, inflikar Peter. Local Hero gör detta möjligt.

Viktigt känna sig trygg

Utmaningen som processledare är att känna sig trygg i sitt uppdrag, så att man i sin tur kan förmedla trygghet och bra värderingar till gruppen, tycker både Peter och Mariah. Och kanske är det då som man kan se och tillvarata alla individers behov. Detta är inte helt lätt, eftersom man bara träffar gruppen 1–2 ggr, och den fortsatta kontakten sker via mejl eller blogg.

Till den som vill arbeta som processledare för Local Hero poängterar de vikten av att vara uppmärksam på gruppen så att man kan stötta där det behövs.

– Du måste förstås vara intresserad av att jobba med unga och kunna vara en förebild. Självklart har du förmågan att leda andra personer, säger Peter. Men du behöver också vara flexibel, här är det ibland snabba kast.

Får mycket tillbaka

Maria betonar hur mycket man själv får tillbaka genom att jobba som processledare, både av ungdomarna men också i nätverket av processledare och de utbildningar som anordnas.

– Jag lär mig ständigt nya saker, håller mig uppdaterad i sakfrågorna och utvecklas som person genom att leda unga och workshops.

Det finns många känslor i Local Hero-projekten, ungdomarna har en passion och det är roligt att se hur de brinner för sina projekt.

Peter

Japanintresse gav mersmak

Det var när Jonathan Engqvist för tre år sedan ville göra något mer av sitt intresse för japansk populärkultur som allt drog igång. Projektarbetet i åk 3 på gymnasiet utvecklade sig till Kalmars och Kalmar läns första och enda ideella förening för östasiatisk och framför allt japansk kultur och subkultur – Yousei-kai.

Egen blogg på Drugsmart

Varje grupp har möjlighet att få sin egen blogg på www.drugsmart.com. Där kan de berätta om workshoparna, hur arbetet i gruppen går eller om tankar kring ANT. Samtidigt är det ett kul sätt för andra unga att få tips på egna aktiviteter.

OM LOCAL HERO

För vilka? Local Hero passar för många olika typer av verksamheter, t ex skola, fritidsgård, organisations- och föreningsliv, fältverksamhet eller som ren fritidssysselsättning på ungas eget initiativ.

Vad? Ett upplägg och innehåll skräddarsys utifrån var gruppen befinner sig – ålder, sammansättning och förutsättningar. Antal deltagare kan vara olika, vi rekommenderar cirka 5–10 deltagare. Tänk på att det är de unga själva som väljer att vara med i Local Hero, att ingen vuxen "prackar på dem"

metoden. Men visst, du som vuxen kan tipsa om Local Hero och dess möjligheter och hjälpa till att ta kontakt med oss på Drugsmart.

Hur ser det ut? En Local Hero-grupp kan genomgå en eller flera workshopar med Drugsmart. Den/dessa består av fyra delar: teambuilding (för att hitta trygghet och samarbetsformer), om ANT (diskussions- och värderingsövningar), undersökning av närmiljön (risk- och skyddsfaktorer) samt projektplanering av den aktivitet gruppen valt. Gruppen bestämmer om de vill ha en längre workshop, med flera dagar i följd, eller kortare workshopar, utspridda på flera träffar.

Hur går det till i praktiken?

- 1) Några som vill göra något tillsammans bildar en grupp (cirka 5–10 personer). En från gruppen, alternativt en vuxenresurs, kontaktar samordnaren på Drugsmart för att boka datum för workshop/workshopar.
- 2) Workshop 1 = uppstart. Vanligt att man träffas en helg (alternativt två vardagar). Två processledare från Drugsmart möter gruppen och hjälper

Gruppen med specialintresset inriktat på Japan tog hjälp av Local Hero och började planera för ett japanskt konvent, Fairycon, för att föra fram olika aspekter av japansk kultur och subkultur. Och i maj 2011 gick det första konventet av stapeln, två dagar fyllda av föreläsningar, filmvisning, workshopar, utställningar, tävlingar och spelturneringar. Intresset och engagemanget var stort och konventet har genomförts både 2012 och 2013. Genom åren har man haft så celebra besökare som Norio Torimoto, en av totalt nio origamimästare i världen. Här har också varit uppvisning av Bujinkan, traditionell budo för kropp och själ i nutid. Ett annat uppskattat event är cosplaytävlingen, en japansk form av performance eller maskerad, där deltagarna klär ut sig i dräkter och accessoarer för att föreställa en specifik figur eller idé.

– Att arrangera ett konvent är en unik upplevelse, det är kul och man får ta ansvar, säger Jonathan. Men visst, det är mycket jobb också ... fast är det jobb när det handlar om ens favoritintresse?

Fick stöd av Drugsmart

Yousei betyder "älva" på japanska och ur den betydelsen skapades namnet på konventet, Fairycon.

– Första året var vi amatörer och väldigt naiva, berättar Johanna "Hannski" Bengtsson som nu är vice ordförande för föreningen. Tack vare att vi var en Local Hero-grupp fick vi enormt stöd av

Drugsmart och deras processledare, både med planering och med att hitta sponsorer. Men utan vår egen drivkraft och envishet hade det aldrig gått, säger hon.

Helt drogfritt

Precis som alla Local Hero-projekt är Fairycon helt drogfritt och i arbetet har man högsta prioritet på att eventen under arrangemanget ska vara alkoholfria. Besökare släpps inte in om de är påverkade. Stort fokus ligger på att ha roligt, att möta kompisar och träffa nya intressanta människor.

– Som arrangör möter jag hela året spännande människor, när jag jagar föreläsare och folk till eventen, menar Hannski. För att inte tala om alla fantastiska konversationer under konventet – ibland klockan fem på morgonen!

Positiv respons

Responsen på det första konventet blev väldigt positiv, vilket sporrade gruppen att fortsätta med planeringen av 2012 års Fairycon ... sedan 2013 års ... och nu 2014 års ... Från en liten grupp besökare är man uppe i hundratalet betalande och intresset bara ökar. Framtiden för Fairycon ser ljus ut. Gruppen är sammansvetsad och det är varma återseenden varje år. Dessutom kommer många besökare tillbaka år efter år.

– Jag är verkligen glad att vi fortsatte efter första året, säger Bex. Vem vet, snart kanske Fairycon är ett omtalat konvent i hela Sverige, avslutar hon.

Ännu fler Local Hero-projekt

Vi älskar idrott lika mycket som vi älskar att se andra idrotta

"Guldcupen" i Falköping

Viktoria, Maja, Madelene och Erika från Ällebergsgymnasiet i Falköping (Elitfotbollsgymnasiet) arrangerade en fotbollsturnering – "Guldcupen" – för alla åk 6:or i Falköping.

– Vi ville dela med oss av vårt intresse och inspirera och visa alla barn och ungdomar hur kul och bra det är att idrotta på sin fritid, säger Victoria Janogy, 17 år, Local Hero i Falköping.

Kom till vårt garage och ha kul

"MEK-projektet" i Matfors

Hannes, Jesper, Mattias, Jonathan, Arvid och Jack öppnade ett garage i Matfors dit ungdomar kan komma för att skruva på sina mopeder och A-traktorer eller bara umgås.

– Killarnas nyöppnade garage på Matfors fritidsgård är en social mötesplats för motorintresserade ungdomar. Målet var att få nya vänner och bättre sammanhållning på orten, säger Birgit Oztén, fritidsledare Matfors fritidsgård.

Läger för "minipolarna" blev succé

"Föreningen Värmdöpolarna" på Värmdö

Femton ungdomar från "Värmdöpolarna" arrangerade ett läger för "minipolarna", med fokus att lära känna varandra bättre och diskutera mer kring alkohol och andra droger.

– De äldre ungdomarna fick utbildning genom Local Hero och kunde sedan sprida kunskapen ner i åldrarna på lägret. Ett mycket effektivt sätt för oss att nå ut till yngre ungdomar, säger Josian Thompsen, ungdomskonsulent i Värmdö kommun.

Härlig stämning bland 300 ungdomar, publik och spelare, alla i Local Hero-tröjor

"Nattcupen" i Örebro

Angelica, Mikaela, Sandija, Niclas, Adam och Jessica från Riksgymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro arrangerade en Futsal-cup för andra gymnasiungdomar i Örebro, i samarbete med Svenska Dövidrottsförbundets ungdomsråd (SDIU) samt Örebro Dövas Ungdomsklubb.

– SDIU följer Svenska Dövidrottsförbundets drog- och alkoholpolicy och samarbetet med Local Hero var en självklarhet. Utbildningen i alkohol- och narkotikafrågor skapade en gemenskap bland funktionärerna och en trygg grund att stå på både före och under arrangemanget, säger Thomas Ljungberg, verksamhetsledare Dövas Förening i Örebro.

Med Local Heros workshops och Drugsmarts blogg blev vår film verklig

"Make a change" i Örnköldsvik

Adam, Anders, Jesper, Max och Andreas gjorde som projektarbete åk 3 gymnasiet en film om Ö-vik, där de uppmärksammade alla roliga saker som finns att göra för ungdomar. Syftet var att tvätta bort stans stämpel som "Dö-vik".

– Vi fick otroligt mycket hjälp av Local Hero. Workshoparna gav både väldigt bra utbildning i droger och stöd med själva projektet. Dessutom var det kul med Drugsmarts blogg, där skrev vi varje vecka vad vi gjort och hur långt vi kommit, berättar Adam Byström, 18 år, Local Hero, Örnköldsvik.

till att starta upp arbetet. Alla i gruppen möts, diskuterar, gör övningar och börjar fundera på/planera sin aktivitet – och framför allt har man kul!

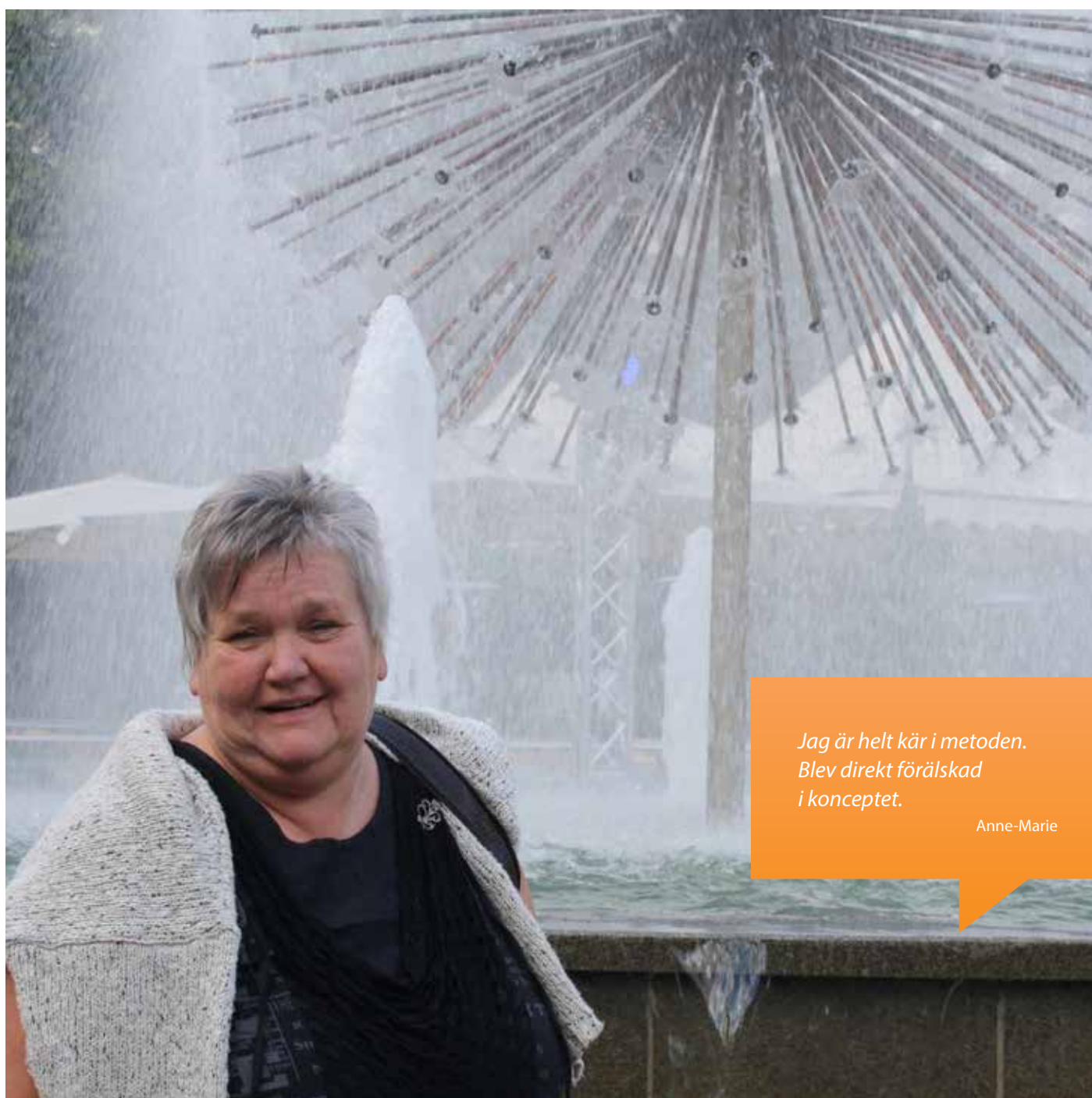
- 3) Mellan träffarna. Gruppen jobbar vidare på egen hand med "uppgifter" som processledarna givit dem.
- 4) Workshop 2 = uppföljning. Vanligt att man träffas en helg (alternativt två vardagar). Processledarna kommer tillbaka. Repetition samt detaljplanering och förberedelse av gruppens aktivitet.
- 5) Aktiviteten genomförs.

6) Återkoppling. Vi på Drugsmart vill ha en återkoppling om hur aktiviteten gick (muntligt eller skriftligt). Vi tar gärna emot bilder och skriver ett reportage om gruppen på www.drugsmart.com (om gruppen vill).

Processledarna, vuxenresursen och samordnaren finns med som stöd under alla steg i processen, i workshop, på telefon, mejl, blogg etc. Vissa Local Hero-grupper är mer självgående medan andra vill ha mer stöd och samarbete med vuxenresursen och oss på Drugsmart.

En investering för *framtiden*

I en liten kommun kan ekonomin sätta käppar i hjulet för olika projekt, men om man verkligen vill något så går det. Och att starta en Local Hero-grupp är en investering på så många sätt, både för de inblandade i projektet och för de unga som besöker aktiviteten. Vi har helt enkelt inte råd att låta bli, säger Anne-Marie Fröjdh.

*Jag är helt kär i metoden.
Blev direkt förälskad
i konceptet.*

Anne-Marie

Anne-Marie Fröjdh arbetar som ANDT- och ungdomssamordnare i Orsa kommun, men också i den praktiska verksamheten i Ungdomens hus på orten. Hon berättar att kommunen arbetar förebyggande på många olika sätt, t ex Tobaksfri Duo, föräldraprogrammen Connect och Komet, programmet DISA för att förebygga stress och psykisk ohälsa band tonårstjejer, antilångningsarbetet "Tänk om" och AAS (Ansvarsfull Alkoholsörvering) för restauranger och krogar.

– Inom kommunen satsar vi mycket på tidig upptäckt och tidiga insatser i hemmet för att förhindra att det går så långt som till behandlingshem.

Stor psykisk ohälsa

Det var när Dalarnas forskningsråd, DF, för fyra år sedan släppte en forskningsrapport som saker och ting började hända. Rapporten visade att den psykiska ohälsan bland barn och unga i kommunen var stor.

– Det här blev en väckarklocka för kommunen, och ett omfattande förändringsarbete påbörjades. En helt ny organisation tog form och utbildning genomfördes. Idag är vi också på väg att återuppta arbetet i den samverkansgrupp som startade för flera år sedan, med representanter från Ungdomens hus, nattvandrare, socialtjänsten, kyrkan, elevhälsan och polisen.

Sysselsättning för unga

Man har jobbat med Local Hero sedan 2009 och det har spelat en stor roll för det förebyggande arbetet i kommunen. Anne-Marie menar att man här förenar nytta med nöje, att det finns många "win-win-faktorer" längs vägen.

– Det är ett sätt för oss att låta ungdomar själva engagera sig i en svår men viktig fråga

på ett roligt, lätt och meningsfullt sätt. Dessutom erbjuder vi med Local Hero en sysselsättning för unga, där de själva tar ansvar och gör skillnad för många andra unga. Ovärderlig är också möjligheten för ungdomarna att både enskilt och i grupp stärkas i sina argument mot droger. Vad är inte det, om en livsinvestering!

Skapat trend som kallas Tvättlinan

Ett minnesvärt Local Hero-projekt är aktiviteterna under sommarfestivalen Orsayran. Här har gruppen startat en trend som kallas "Tvättlinan" och som går ut på att deltagare får designa t-shirtar med budskap mot alkohol och andra droger. Alla t-shirtar hängs sedan upp på en lång lina.

– Det gäller att få ihop så många meter argument som möjligt. Sedan utmanar vi andra städer och Local Hero-grupper att slå rekordet med budskap. Det är riktigt häftigt att se flera hundra meter argument mot alkohol och andra droger hänga och fladdra i luften – på en tvättlina! Men det viktigaste är att ungdomarna får ta ansvar och känna delaktighet under hela festivalen. De får redskap att förverkliga sina idéer och de märker att deras insats gör skillnad.

Berättelser från unga engagerar

Om Anne-Marie fick önska fritt, skulle hon vilja att fler blev involverade i projekten, t ex lokala ungdomsorganisationer och andra nätverk för unga, som i sin tur kan fortsätta att uppmuntra och fånga upp de ungas engagemang. Med fler involverade kan man också starta fler Local Hero-projekt.

– Många bäckar små ... både när det gäller samarbete och finansiella bidrag. Tänk vad alla små aktörer kan göra stor skillnad tillsammans!

Men kanske är det just berättelserna från de unga själva som engagerar mest av allt. Berättelser om hur de med kunskap och argument kan hitta en trygghet i att säga nej, när det behövs.

– Jag kommer alltid att minnas en kille som var med i ett Local Hero-projekt. När jag träffade honom flera år efter att projektet avslutats, berättade han hur han varit på en fest och blivit erbjuden att testa knark. I det ögonblicket hörde han tydligt argumenten från projektet inom sig, och kunde tryggt och sakligt avböja erbjudandet, utan att bli ifrågasatt som tidigare. Det är för mig ett tydligt exempel på att den kunskap ungdomarna får med sig från projektet kan göra jättestor skillnad senare i livet.

Local Hero

kreativ läroplats för unga

Benny Brovinger ramlade på Local Hero mer av en slump. Han är chef för de kommunala fritidsgårdarna i Östersunds kommun, och på ett arbetsmöte våren 2013 presenterade drogsamordnaren i kommunen konceptet Local Hero.

– Det var då idén väcktes i mig att kombinera en antidrogaktivitet med fotbollen – mitt specialintresse. Tänk om ungdomar kunde få utbildning av Local Hero och sedan bidra med en aktivitet på Storsjöcupen, Sveriges äldsta fotbollscup för ungdomar och länets största evenemang.

Sagt och gjort. Det kan hända att Benny är en av de äldre på jobbet, med sina 64 år, men initiativkraften är det inget fel på. I Östersunds kommun finns möjligheten för ungdomar mellan 15 och 18 år att sommarjobba, och det var till nytta när Benny skulle hitta deltagare till projektet.

– Jag ville ha unga som var utåtriktade och bra på att prata med andra ungdomar. Därför tog jag kontakt med lärarna i skolan och bad dem hjälpa mig. Till slut fick vi även hjälp av en av de värvade deltagarna att hitta bra personer till projektet.

Sommarjobb att delta i projektet

Local Hero-gruppen bestod inför Storsjöcupen av tre tjejer och tre killar. Dessa sex personer fick alltså som sommarjobb att delta i projektet. Under två helger kom processledare från Drugsmart till Östersund och genomförde workshoppar. Efter den så viktiga inledande basinformation kring droger, kom man till det som alla längtade efter – att skapa det gemensamma projektet.

– Den stora frågan var vad som kunde vara lockande för andra ungdomar just under Storsjöcupen. Gänget brainstormade och bollade idéer kring detta med processledarna.

Fokus på samtal och delaktighet

Efter många timmars förberedelse var det äntligen dags. Under Storsjöcupsdagarna i början av juli 2013 hade Local Hero ett tält på tävlingsområdet där besökare bl a fick testa Alkopedia, designa vattenflaskor med antidrogbudskap och delta i olika tävlingar.

Det är otroligt roligt att se ungdomarna så drivna hela vägen för att få förverkliga sina idéer.

Benny

Eftersom arbetet med Local Hero gick så bra, presenterade Benny under hösten 2013 konceptet för personalen på alla fritidsgårdar i Östersund. De i sin tur berättade om det för ungdomarna som besöker gårdarna. Resultatet blev att ytterligare två Local Hero-grupper startades, inom ramen för fritidsgårdsverksamheten, med workshopar som ska utmynna i aktiviteter under 2014.

– På fritidsgårdarna lägger vi stort fokus på samtal och delaktighet tillsammans med ungdomarna när det gäller frågor kring ANDT (alkohol, narkotika, doping och tobak). Vi arbetar inte efter någon specifik metod, men uppdaterar ständigt vår personal med information och utbildningar kring ANDT.

Gör egna ställningstaganden

Benny är väldigt nöjd med den arbetsform som Local Hero arbetar utifrån. Ett mål som fritidsgårdarna i kommunen har är att förmedla demokratiprocessen till ungdomarna, och med Local Hero skapar, startar och

genomför de unga sina projekt själva, med stöd av processledarna och en vuxenresurs.

– Det är bra och viktigt att ungdomarna får diskutera ANDT-frågor på det här sättet, utan "pekpinnar", tillsammans med unga vuxna (processledarna). Genom att reflektera och testa sina tankar och argument med varandra, kan de göra egna ställningstaganden utifrån gedigen kunskap.

Alkopedia är ett interaktivt verktyg för 13–15-åringar där man kan testa sina kunskaper om alkohol på ett kul sätt. Se mer på www.alkopedia.se

Local Hero

gör unga mer riskmedvetna

Local Hero vill stärka ungdomars skyddsfaktorer genom att erbjuda en meningsfull och rolig fritidssysselsättning. Vi vill också stärka ungdomars identitet genom en positiv gruppgemenskap. Samtidigt vill vi ge fler unga chansen att diskutera drogfrågor. Allt detta blir möjligt med CAN:s särskilt utbildade processledare, det vill säga unga vuxna med erfarenhet av och stort intresse för ungdomars engagemang.

Syftet med Local Hero är främst att erbjuda en meningsfull och rolig fritidssysselsättning men också att stärka de deltagande ungdomarna i deras negativa inställning till narkotika och medverka till att de skjuter upp sin alkoholdebut eller helt väljer att avstå från alkohol.

De mål vi följer upp är att:

- deltagarna ska öka sin riskmedvetenhet gällande ANT**
- unga ska själva anse att deras projekt och aktiviteter är lyckade.

Ökad riskmedvetenhet om ANT

Den största förändringen i riskmedvetenhet hos deltagarna ser vi i frågan om att berusa sig på alkohol varje helg.

Uppföljningarna av Local Heroprojekt för de senaste tre åren (2011–2013) visar att deltagarna som anser att det medför stor risk att berusa sig på alkohol varje helg har gått från 49 till 73 procent.

Jämfört med rikssiffrorna från CAN:s Skolundersökning 2013 är skillnaderna markanta. I skolundersökningen anser 43 procent av eleverna i årskurs 9 och 44 procent i årskurs 2 på gymnasiet att det medför stor risk att berusa sig på alkohol varje helg.

Vi ser också att riskmedvetenheten totalt när det gäller ANT har ökat.

Samma fråga ställs till deltagarna både före och efter deltagande i Local Heroprojekt. Frågan lyder:

Hur stor risk tror du att det är, att man skadar sig fysiskt eller på annat sätt, om man gör något av följande?

- röker 10 cigaretter eller mer om dagen
- dricker sig berusad på alkohol varje helg
- provar cannabis 1–2 gånger
- provar heroin 1–2 gånger

”Vi är mycket glada åt detta resultat då alkohol är det som de flesta ungdomar kommer i kontakt med och därmed även leder till de största problemen. Kul att vi kan se en snabb och stor positiv påverkan av en enkel och kort intervention som deltagarna får genom Local Hero”.

Håkan Leifman, direktör på CAN

Deltagarna har fem svarsalternativ: ”Ingen risk”, ”Liten risk”, ”Måttlig risk”, ”Stor risk” och ”Vet inte”.

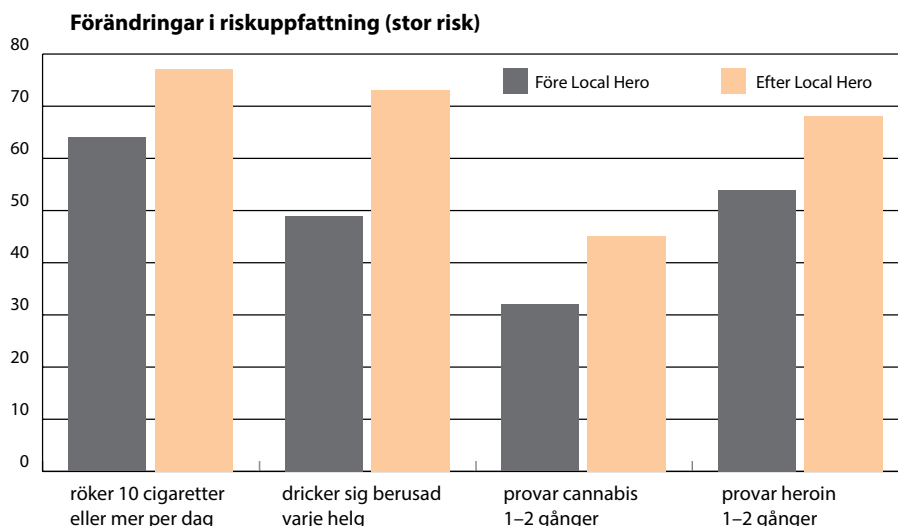
I enkätuppföljningen ser vi att fler unga uppger ”Stor risk” på samtliga påståenden än vad de gjorde innan de deltog i Local Hero.

Som diagrammet nedan visar, ökar riskmedvetenheten markant efter genomgången Local Hero-projekt.

Hur mätningarna i artikeln går till

Ovan redovisas resultaten av tre års gruppdeltagare (2011–2013). I uppföljningen får deltagarna fylla i två olika enkäter. En enkät före workshop 1 och en enkät efter avslutat projekt/genomförd aktivitet, alltså efter workshop 2.

Enkäterna innehåller ett antal frågor om hur deltagarna upplevt processen, vad Local Hero har gett de olika deltagarna samt hur deltagarna upplevt stödet från olika håll. Dessutom finns ovan nämnda fråga om deltagarnas riskmedvetenhet.

Resultatet i procent av tre års enkätundersökningar (2011–2013). Diagrammet visar hur många som svarat ”Stor risk” på frågan: ”Hur stor risk tror du att det är, att man skadar sig fysiskt eller på annat sätt, om man gör något av följande?”

Uppföljningen 2011–2013

Sammanställningen av uppföljningen 2011–2013 baseras på de 274 gruppdeltagare som genomgått Local Hero-projekt från och med 2011 till och med 2013, där 53 procent var kvinnor och 47 procent män.

Alla deltagare fick kryssa i ett eller flera alternativ på en fråga om vad Local Hero har inneburit för dem. Så här tyckte de:

94 % – Local Hero gör deras projekt/aktivitet bättre.

90 % – Har diskuterat alkohol och andra droger under planering

87 % – Projektet de genomförde var lyckat

84 % – Arbetet med Local Hero har varit framgångsrikt

Ungdomarnas upplevelse större än förväntan

För att kunna mäta om vi lyckas nå våra mål och ambitioner med Local Hero, följer vi upp förväntningar innan workshoparna och sedan den faktiska upplevelsen efteråt.

Nedan de tre vanligaste förväntningarna och resultatet av upplevelsen.

73 % Ville ha hjälp att genomföra projekt

95 % Tyckte att de fick hjälp

47 % Ville ha mer kunskap om alkohol och droger

80 % Tyckte att de fick mer kunskap genom Local Hero

34 % Ville göra något kul på fritiden

72 % Tyckte att det var en rolig fritidsaktivitet

Bra stöd under hela processen

Alla grupper och deltagare är olika och både vill och behöver få olika mycket stöd i processen. Deltagarna får i enkäten ange upplevelsen för stöd på en fyrgradig skala från "Dåligt" till "Mycket bra". Svaren nedan redovisar en sammanslagning av alternativen Bra och Mycket bra, motsvarande siffrorna 3 och 4 *. Så här tyckte de:

95 % Stödet från processledare var bra/mycket bra

90 % Stödet från resurspersonerna var bra/mycket bra

88 % Stödet från Drugsmarts redaktion var bra/mycket bra

91 % Stödet från Local Hero-samordnare var bra/mycket bra

Local Hero ger unga chansen att påverka andra unga positivt och visa att det finns möjligheter att själva klara av att arrangera olika roliga aktiviteter.

Både ungdomar och vuxna är mycket nöjda!

*) Samtliga resultat finns att läsa i den fullständiga sammanställningen av uppföljningen 2011–2013 på www.drugsmart.com/local-hero

Några ord från fler *processledare*

Marie-France H Dawson, 28 år, Uppsala

Om mig – Har studerat folkhälsovetenskap. Det nuvarande jobbet som konsultchefs-assistent på Academic Work kombinerar jag med studier i arbetshälsovetenskap.

Gillar – Bra mat för både mig, naturen och framtida generationer. Att få vara med i Local Hero stärker mig som person.

Isabella Johansson, 22 år, Västerås

Om mig – Har projektledning och specialpedagogik i bakfickan och arbetar idag på Clas Ohlson samtidigt som jag driver "Klubb Lovisa" som ligger under nykterhetsrörelsens fana.

Gillar – Är helt såld på Local Hero och önskar att fler får upp ögonen för projektet. I workshops kan mina kunskaper i ett afrikanskt klickspråk komma väl till pass.

Linda Strandenhed, 30 år, Uppsala

Om mig – Har studerat kulturanthropologi och är idag praktikant på organisationen Individuell Människohjälp i Nepal, där jag bl a jobbar med olika landsbygdsutvecklingsprojekt.

Gillar – Yoga och trädgårdsarbete hjälper mig att slappna av, samtidigt som jag brinner för att hjälpa ungdomar att förverkliga en dröm.

Vilhelm Hanzén, 24 år, Örebro

Om mig – Studerar PR och är samtidigt PR- och kommunikationsansvarig på Libris förlag. Däremellan är jag även ordförande i Europeiska flyktingfonden.

Gillar – Jag brinner för människors lika värde. Mitt bästa Local Hero-minne var en grupp härliga Harry Potter-fantaster i Växjö som jobbade med ett nationellt event. Nu kan jag allt om Harry Potter!

Sandra Hautkamp, 29 år, Uppsala

Om mig – Har en bred bakgrund med studier kring projektledning, hållbar utveckling och mänskliga rättigheter och jobbar idag som projektkoordinator.

Gillar – Det är underbart att följa en process från tanke till idé och ett verkligt projekt. Jag vill förbättra världen och är även en hejare på att dekorera tårtor.

Helen Brandt, 24 år, Lund

Om mig – Har tidigare studerat mänskliga rättigheter och socialantropologi och jobbat på Rädda Barnen. Arbetar idag på en ungdomsorganisation med bl a demokrati och antirasism.

Gillar – Jag älskar att bolla idéer med andra och tillsammans skapa nya projekt och aktiviteter, därför passar Local Hero mig så bra. Jag älskar även att bli kulturchockad och slöjda.

Sjukt kul att vi fick göra Local Hero som ett skolarbete, lätt det roligaste vi gjort i år.

Annie i Kristianstad

Kändes verkligen schysst med allt stöd när vi ibland tvivlade på att vi skulle klara att planera vårt projekt.

Karl i Kalmar

Jag fick nya argument som hjälper mig att säga nej.

Sara i Osa

Vi hade jätteroligt, skratade massor men hann verkligen mycket under våra workshoppar ändå.

Mattias i Örnsköldsvik

Jag lärde mig mycket om planeringen, det var en hel del att tänka på som vi inte visste först.

Max i Vilhelmina

Jag ville inte att det skulle ta slut, jag vill göra ett projekt till.

Sara i Malmö

Äntligen fick vi bestämma precis hur vi ville ha det och så blev det så bra.

Therese i Karlstad

Vi fick hjälp att svetsas ihop och verkligen bli ett team.

Alicia i Falköping

Så skönt att alla trodde på oss, hela vägen.

Mohamed i Örebro

Vi är alltid här för dig

Drugsmart.com är en ungdomssajt med information om alkohol och andra droger som drivs av Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning. Vår målgrupp är unga i åldern 13–19 och vuxna som arbetar med unga. På Drugsmart kan du få fakta och information om beroende, verkningar och möjliga skador man kan få av olika droger. Dessutom kan du både ställa frågor till och oss och ta del av andras frågor och våra svar. Genom Drugsmart kan du även få tips på vad du kan göra om du vill engagera dig mera i våra frågor eller få stöd och råd om du oroar dig för någon vuxen i din närhet.

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, är en ideell förening som har till uppgift att följa konsumtionsutvecklingen och sprida information om alkohol och andra droger. Våra återkommande nationella undersökningar är Skolelevers drogvanor och Monitormätningarna. CAN genomför även lokala och regionala undersökningar på uppdrag av kommuner och län. Läs mer på www.can.se, www.drugsmart.com och www.espad.org

Centraförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN
Postadress: Box 70412, 107 25 Stockholm • Besöksadress: Klara Norra Kyrkogata 34
Tel: 08-412 46 00 • E-post: info@can.se • Materialbeställningar: www.can.se/publikationer

ISBN: 978-91-7278-251-8   URN: NBN:se:can-2014-5